

OZOLNIEKU NOVADS

ekonomiski aktīva, uz
ilgtspējīgu attīstību
orientēta dzīves telpa

OZOLNIEKU NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2012 - 2036

Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2036.gadam izstrādāta Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta „Ozolnieku novada attīstības programmas izstrāde kvalitatīva novada attīstības plānošanas procesa nodrošināšanai” (Nr.1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/070/047) ietvaros

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

SATURS

IEVADS.....	3
OZOLNIEKU NOVADA VIZĪTKARTE.....	4
I NOVADA TĒLPISKĀ STRUKTŪRA.....	5
1.1. APDZĪVOJUMS UN NOVADA ATTĪSTĪBAS CENTRI.....	5
1.2. LAUKU TERITORIJAS.....	8
1.3. INFRASTRUKTŪRA UN VIDES RISKĀ TERITORIJAS.....	11
II NOVADA EKONOMISKĀ SPECIALIZĀCIJA.....	13
III NOVADA NĀKOTNES ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS REDZĒJUMS.....	14
3.1. OZOLNIEKU NOVADA VĪZIJA.....	14
3.2. ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES UN STRATĒGISKIE MĒRĶI.....	15
3.2.1. AKTĪVA UN IZGLĪTOTA SABIEDRĪBA.....	15
3.2.2. INOVATĪVA PUBLISKĀ PĀRVALDĪBA.....	15
3.2.3. PIEVILCĪGA, MŪSDIENĪGA UN ILGTSPĒJĪGA DZĪVES VIDE.....	16
3.2.4. OZOLNIEKU NOVADA PRIORITĀŠU UN MĒRĶU ATBILSTĪBA NACIONĀLO UN REĢIONĀLO PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PRIORITĀTĒM.....	16
3.3. TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA.....	17
IV VADLĪNIJAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDEI.....	20
V OZOLNIEKU NOVADA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA UN PĀRRAUDZĪBA.....	21

IEVADS

Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.–2036.gadam (turpmāk – novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija) ir pirmais Ozolnieku novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments novada pašvaldībā, kurā noteikts Ozolnieku novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, ilgtermiņa mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Dokuments izstrādāts pamatojoties uz pašvaldības vēlmi ieviest savā pārvaldībā stratēģisko plānošanu. Ozolnieku novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2012.–2036.gadam izstrāde uzsākta līdz ar Ozolnieku novada domes 2012.gada 13.marta lēmumu „Par Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanu” (protokols Nr.4, 31§). Stratēģija izstrādāta saskaņā ar jauno „Teritorijas attīstības plānošanas likumu”, kas stājās spēkā 2011.gada 1.decembrī.

Novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas mērķis ir kalpot par ietvaru jaunajai Ozolnieku novada attīstības programmai, turpmākajā plānošanas periodā izstrādājamajiem teritorijas attīstības lokālplānojumiem un teritorijas plānojumiem, kā arī Ozolnieku novada ilgtspējīgai attīstībai un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai nākotnē.

Ozolnieku novada pašvaldības attīstības stratēģija tiek apstiprināta ar pašvaldības domes lēmumu, un tā iezīmē nākotnes vīziju turpmākajiem 25 gadiem.

Novadu veido kopēja iedzīvotāju, uzņēmēju un pašvaldības rīcība. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija uzrunā ikvienu mājsaimniecību, ikvienu cilvēku Ozolnieku novadā. Ozolnieku novada attīstības stratēģijas īstenošana ir kopējs, un uz sadarbību vērsts darbs un atbildība. Tā rada ietvaru novada izaugsmei, un tā jāpiepilda ar ikdienas rīcībām un darbiem.

Novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādāja SIA „Metrum” speciālisti sadarbībā ar pašvaldības vadību, deputātiem, pašvaldības speciālistiem un iedzīvotājiem.

SIA „Metrum” izsaka pateicību visiem organizēto darba grupu dalībniekiem un novada iedzīvotājiem, kuri sniedza savus priekšlikumus un iesaistījās diskusijās par Ozolnieku novada perspektīvās attīstības jautājumiem, tādējādi palīdzot sagatavot šo dokumentu un paužot patiesu ieinteresētību Ozolnieku novada turpmākās attīstības sekmēšanā.

Ozolnieku novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

19.05.1994.Likums “Par pašvaldībām”

13.10.2011. “Teritorijas attīstības plānošanas likums”

1.attēls. Ozolnieku novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti un to hierarhija

OZOLNIEKU NOVADA VIZĪTKARTE

Ozolnieku novads izveidots 2003.gadā, apvienojot Ozolnieku un Cenu pagastus. 2009.gadā Sidrabenes pagastu kā administratīvo teritoriju iekļāva Ozolnieku novadā. 2011.gada 3.augustā Sidrabenes pagasts tika pārdēvēts par Salgales pagastu. Pēc administratīvā iedalījuma Ozolnieku novads atrodas Zemgales plānošanas reģionā, un robežojas ar Rundāles, Bauskas, Olaines, Ķekavas, Iecavas, Jelgavas novadiem un Jelgavas pilsētu. Novada kopējā platība uz citu novadu fona nav ļoti liela – 285,46 km². Novada administratīvais centrs ir Ozolnieku ciems.

Uz 2012.gada 1.janvāri Ozolnieku novadā dzīvoja **10523 iedzīvotāji**¹. Iedzīvotāju skaits no 2000. līdz 2012.gadam ir pakāpeniski palielinājies, pēdējo 10 gadu laikā palielinoties par ~100 iedzīvotājiem gadā. Iedzīvotāju skaits novadā samazinās dzimstības – mirstības rezultātā, bet migrācijas rezultātā – pieaug, veidojot kopēju pozitīvu pieaugumu.

2011.gada 31.decembrī valstī **bezdarba līmenis** bija reģistrēts 11,5%, Zemgales reģionā – 12,7%, bet **Ozolnieku novadā – 7,7%** – 517 bezdarbnieki². No kopējā bezdarbnieku skaita 320 bija sievietes un 197 – vīrieši. Analizējot 2011.gada bezdarbnieku skaitu pa mēnešiem, var redzēt, ka **bezdarbnieku skaits ir samazinājies**.

Saskaņā ar 2012.gada 25.maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.371 „Grozījumi Ministru kabineta 2010.gada 25.maija noteikumos Nr.482 „Noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas kārtību un tā vērtībām” **Ozolnieku novada teritorijas attīstības indekss** 2011.gadā bija 0,367 (pēc 2011.gada datiem, salīdzinot ar 2011.gada vidējiem rādītājiem), ierindojoties **23.vietā** starp visiem 110 novadiem, apsteidzot kaimiņus – Bauskas novadu, Jelgavas novadu un Rundāles novadu.

Ozolnieku novads transporta infrastruktūras ziņā atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā. Ozolnieku novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A8 - Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene). Transporta infrastruktūru nodrošina valsts reģionālie autoceļi, kā arī divas dzelzceļa līnijas.

Novada teritorijā ir daudz **dabas un kultūrvēsturisko objektu un teritoriju**, kā arī tas **ir bagāts ar dažādiem dabas resursiem**, kurus iespējams izmantot uzņēmējdarbības veicināšanā. Ap 40% no novada teritorijas aizņem

lauksaimniecības teritorijas, 45% – meži. Novadā ir nozīmīgas **derīgo izrakteņu iegulas** – gan smilts, gan māls, gan dolomīts. Novadā ir reģistrētas astoņas kūdras atradnes. To krājumi ir salīdzinoši mazi, tāpēc atradnēm nav būtiska saimnieciskā nozīme.

Tehniskās infrastruktūras apjoms ir pietiekams, tomēr tā ir nolietojusies un prasa papildu ieguldījumus uzturēšanai, tādēļ pašvaldībai ir rūpīgi jāplāno nākotnes investīcijas, kas ilgtermiņā sniegtu maksimālus ieguvumus.

Ozolnieku novadā ir **attīstīta izglītības sistēma**, pašvaldība iegulda līdzekļus arī jaunu izglītības iestāžu būvniecībā. Ozolnieku novads ir ļoti cieši saistīts ar kaimiņiem, it īpaši Jelgavu, kur atrodas bijušā rajona centrs.

Pašvaldības iespējas piedalīties dažādos projektos, segt līdzfinansējumu, nosaka tās budžets. Lielāko budžeta ieņēmumu daļu veido iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi, apmēram 55 % no kopējiem ieņēmumiem. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir mazi – tikai 4,8% no kopējiem ieņēmumiem.

Novada visu **virszemes ūdeņu sistēmu** veido Lielupe ūdens baseina vidusdaļa. Ūdens kvalitāti ietekmē Lielupe un tās pietekas Iecava, Misa, Sidrabe, Auce, Bērze un daudz mazākas upītes, kuras nes savu piesārņojumu no lauksaimniecības un lapu koku mežu platībām. Ozolnieku novada teritorijā nav nevienas dabiskās ūdenskrātuves. Novadā ir izrakti 13 dziļi bijušajos karjeros.

Ozolnieku novada teritorijā atrodas divas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, Natura 2000 dabas liegumi „Lielupes palienes plavas” un „Lāču purvs”. Dabas lieguma „Lāču purvs” aizsardzības un izmantošanas kārtību regulē Ministru kabineta 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējā aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, bet dabas lieguma „Lielupes palieņu plavas” aizsardzības un izmantošanas kārtību regulē Ministru kabineta 13.05.2008. noteikumi Nr.326 „Dabas lieguma „Lielupes palienes plavas” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Novadā atrodas 6 mikroliegumi, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 30.01.2001. noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”. Novadā atrodas vietējās nozīmes divi ornitoloģiskie liegumi – „Branku karjers” un „Keņķu (Liegu) karjers”, kā arī Melnā stārķa biotops. Novadā ir reģistrēti 13 dižkoki un 8 potenciālie dižkoki³.

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

² Nodarbinātības valsts aģentūras dati

³ Īpaši aizsargājamo koku datu bāze, resurss apskatīts 16.03.2012.

I NOVADA TĒLPISKĀ STRUKTŪRA

1.1. APDZĪVOJUMS UN NOVADA ATTĪSTĪBAS CENTRI

Uz 2012.gada 1.janvāri Ozolnieku novadā dzīvoja 10'523 iedzīvotāji⁴, salīdzinoši 2000.gadā Ozolnieku novadu veidojošajās pašvaldībās kopā bija 9437 iedzīvotāji⁵. Ozolnieku novadā iedzīvotāju skaits katru gadu palielinās par apmēram 100 cilvēkiem gadā.

Ozolnieku novada teritorija ir raksturojama ar divu veidu apdzīvoto vietu tipiem:

- Kompaktas un urbanizētas apdzīvotās vietas.
- Viensētas un retinātas viensētu grupas.

Novada apdzīvojuma struktūra telpiski veidojusies ilgākā laika posmā, kur kā galvenais dabas elements (vēsturiski arī transporta ceļš) ir Lielupe, gar kuru ved viens no Kurzemes hercogistes laika (16.-19.gs.) galvenajiem sauszemes ceļiem no Bauskas uz Jelgavu. Lielupe, mežu un purvu teritorijas, Jelgavas pilsētas pierobežas teritorijas, kā arī galveno transporta ceļu izvietojums ir ietekmējis un arī nākotnē ietekmēs apdzīvojuma struktūras attīstību Ozolnieku novadā.

Pie kompaktas un urbanizētas apdzīvotas vietas pieskaitāmi novada ciemi – Ozolnieki, Brankas, Āne, Tetele, Jaunpēternieki, Cenas, Dalbe, Garoza un Emburga, kas raksturojas ar kompaktu ēku izvietojumu un vairāk vai mazāk attīstītu publisko un inženiertehnisko infrastruktūru. Pārējās novada apdzīvotās vietās dominē viensētas un viensētu grupas. Kompakta savrupmāju apbūve sāk veidoties arī Glūdas ciemā. Tipiska rūpnieciska apbūve ir attīstījusies Raubēnu ciemā, kas ir arī kopējās plānošanas teritorija ar Jelgavas pilsētu. Apbūves raksturu ir veidojuši vairāki nozīmīgi faktori. Kā būtiskākais no tiem ir - Ozolnieku novada teritorija ir bagāta ar māla atradnēm, kuras intensīvi sāka izmantot pēc Otrā pasaules kara. Līdz ar māla iegūšanu veidojās jaunas apdzīvotas vietas, kā piemēram Ānes un Branku ciemi. Branku ciems vairākus gadus veidojies arī kā bijušā Cenu pagasta centrs. Garoza pirmo reizi rakstos minēta 1287. gadā, kad zemgaļi pie tās sakāva Livonijas ordeņa karapulkus, bet Emburgas vārda parādīšanās rakstos saistāma ar Kurzemes hercogistes uzplaukumu 17.gs.

Ozolniekus pamatoti uzskata par melioratoru ciematu, jo attīstoties meliorācijas uzņēmumiem, dažu viensētu vietā radās ciemats. Sociālo, ekonomisko un

komunālo pakalpojumu ziņā pagasts bija viens no attīstītākajiem Latvijā. Lai arī Ozolnieki daudziem pamatoti asociējas ar pilsētas vārdu, tiem pašreizējā situācijā ir noteikts ciema statuss. 1979.gadā Jelgavas rajonā izveidoja Ozolnieku pilsētciematu, tā teritorijā iekļaujot daļu no Valgundes un Cenu ciemu teritorijām. 1992.gadā Ozolnieki zaudēja pilsētciemata statusu un tika reorganizēti par pagastu, un tiem joprojām līdz pat 2012.gadam ir ciema statuss. Strādājot pie novada plānošanas dokumentu izstrādes, darba grupās tika akcentēts stratēģisks jautājums – vai Ozolniekiem nepieciešams pilsētas statuss?

Atbilstoši 2008.gada 18.decembra likumam „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, novada pilsētas statusu piešķir un atceļ ar likumu, izvērtējot Ministru kabineta atzinumu un attiecīgā novada domes lēmumu.

Ozolnieku novada pašvaldība attīstības stratēģijā neizvirza kā aktuālu jautājumu mainīt Ozolnieku apdzīvotās vietas statusu no ciema uz pilsētu. Tā vietā, atbalstot Zemgales plānošanas reģiona plānošanas dokumentā atzīmēto, paužot nostāju, ka ekonomiskajā attīstībā nav būtiski svarīgs apdzīvotās vietas nosaukums (pilsēta, ciems), bet svarīgas ir aktivitātes, kas tiek veiktas vai tiek attīstītas šajā apdzīvotajā vietā. Ozolnieku ciems kā līdzīgs partneris var sniegt pakalpojumus un iesaistīties kopējos projektos ar visām pilsētām reģionā, Latvijā un pasaulē.

Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrāde, kā arī pašvaldības jaunais novada teritorijas plānojums un attīstības programma pašvaldībai dod iespēju izvērtēt līdzšinējo attīstību un noteikt galvenos vēlamos attīstības virzienus nākotnē. Plānojot apdzīvojuma attīstību perspektīvē Ozolnieku novadā, tā stratēģiski veidojama pēc principa, nepieļaut jaunu apbūves koncentrāciju ārpus esošajiem blīvi apdzīvotajiem centriem un nepieļaut vienlaidus joslveida apbūves veidošanos gar autoceļiem un upēm. Minēto principu ievērošana nodrošinās kvalitatīvas dzīves vides saglabāšanu un attīstību, radot priekšnosacījumus piemēram centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstībai, upju piesārņojuma līmeņa samazināšanai, vienlaicīgi nodrošinot un saglabājot publiskās pieejas upēm, kā arī gaisa kvalitātes uzlabošanu, nepiesārņojot cilvēku dzīvesvietas ar paaugstinātu troksni un automašīnu izplūdes gāzēm.

Izvērtējot iepriekš izstrādātos Ozolnieku novada plānošanas dokumentus, konstatēts, ka ciema statuss Ozolnieku novada teritorijā piešķirts 13 apdzīvotām vietām. „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā” (2008) noteikts, ka ciema statusu var piešķirt tādai novada teritorijas daļai, kurā ir vai tiek plānota koncentrēta apbūve, pastāvīgi dzīvo cilvēki un ir izveidota attiecīga infrastruktūra.

⁴ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

⁵ Tautas skaitīšanas rezultāti 2000.gadā

Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka ciema statusu novada urbānām teritorijām, kuras ir resursu – galvenokārt, cilvēkresursu, sociālo un ekonomisko aktivitāšu – koncentrācijas vietas, un kurām jāveicina apkārtējo teritoriju attīstība.

Zemgales plānošanas reģions kā Ozolnieku novada attīstības centrus⁶ definējis – novada nozīmes (Ozolnieki, Garoza un Emburga) un vietējās nozīmes (Tetele, Āne un Brankas). Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija papildus paredz Āni noteikt kā novada nozīmes centru, kas tālākā perspektīvā var apvienoties ar Teteles ciemu.

Ozolnieku novada teritorijas plānojuma un attīstības programmas uzdevums ir noteikt pasākumus, ar kuru palīdzību stiprināt attīstības centrus, attīstot centru savstarpējās saiknes un to saiknes ar lauku apvidiem. Tas veicinās nodarbinātību, samazinās migrāciju, nodrošinās labklājības līmeņa celšanos. Procesam jābalstās uz centru īpatnību, to spēcīgāko iezīmju, uzkrātās pieredzes un vides kvalitāšu efektīvu izmantošanu attīstībai. Kopējais uzdevums ir izveidot sabalansētus attīstības tīklu, sevišķi nozīmīgi ir aktivizēt Ozolnieku kā spēcīgākā centra lomu un to sadarbību gan vertikālā, gan horizontālā līmenī ar pārējiem novada attīstības centriem, nekonkurējot savā starpā, bet papildinot vienu otru.

Apdzīvojuma un novada attīstības centru attīstības virzieni:

- Neizvirzīt kā prioritāti Ozolnieku statusa maiņai no ciema uz pilsētu;
- Nepieļaut jaunu apbūves koncentrāciju ārpus esošajiem blīvi apdzīvotajiem centriem;
- Nepieļaut vienlaidus joslveida apbūves veidošanos gar autoceļiem un upēm;

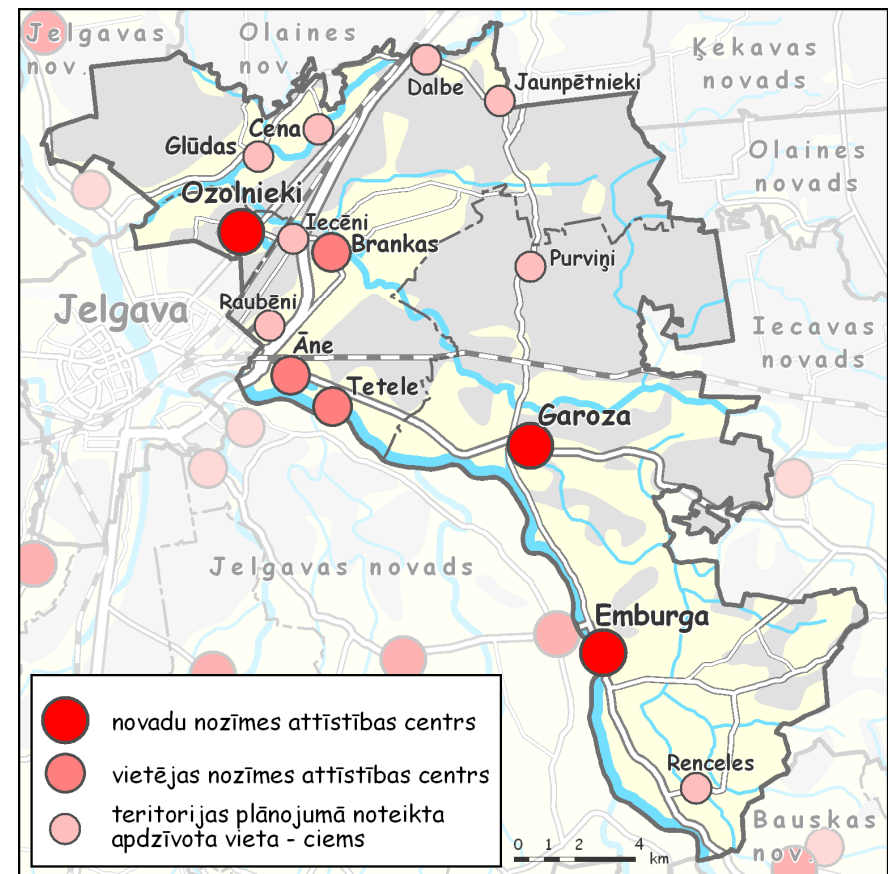
Novada nozīmes attīstības centri – nodrošina vietējās pašvaldības iedzīvotājiem regulāri un epizodiski nepieciešamos pakalpojumus un ir vietējo pašvaldību administratīvie centri vai pakalpojumu saņemšanas vietas. Novadu nozīmes attīstības centru noteikšanas kritēriji - vismaz 200 iedzīvotāji un atbilstība minimālajam pakalpojumu grozam.

Minimālais pakalpojumu grozs novada nozīmes attīstības centram:

- Darbojas ražošanas uzņēmums;
- Darbojas pārtikas preču veikals;

⁶ Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas sadaļa „Pilsētas - lauku mijiedarbība”, 2011.

- Pieejams sabiedriskais transports;
- Pieejama pamatzglītība, jeb vidējā, jeb profesionālā izglītība;
- Pieejama bibliotēka;
- Pieejama medicīniskā aprūpe mājās (ģimenes ārsts).

2.attēls. Apdzīvojums un novada attīstības centri atbilstoši Zemgales plānošanas reģiona attīstības stratēģijas projektam, 2011

1.tabula. Plānoto novada nozīmes attīstības centru nākotnes raksturojums

Attīstības centrs	Nākotnes raksturojums	Īpašā loma	Uzlabojamie kritēriji
Ozolnieki	Novada administratīvais /pārvaldes un darījumu centrs ar kvalitatīvu dzīves vidi. Attīstīta izglītības, zinātnes, kultūras un sporta infrastruktūra. Attīstīti transporta, loģistikas, tūrisma, atpūtas un viesnīcu pakalpojumi. Attīstīta rūpnieciskā ražošanas, pārstrāde un amatniecība.	Valsts līmeņa – LLKC, Baltijas Starptautiskā akadēmija, sporta un aktīvās atpūtas centrs. Reģiona līmeņa – būvmateriālu ražošanas un metālapstrādes centrs. Novada nozīmes izglītības, kultūras, sporta, sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas centrs.	Zinātnes centra izveide. Infrastruktūras uzlabošana, ielu rekonstrukcija, asfaltēšana.. Cilvēkresursu attīstība. Uzņēmējdarbības aktivizēšana. Kvalitatīvas dzīves telpas izveide.
Emburga	Attīstīta lauksaimniecības produkcijas ražošana, pārstrāde un pakalpojumi, kas saistīti ar lauksaimniecības produktu ražošanu un pārstrādi. Kvalitatīva dzīves vide ar spēcīgu vietas identitāti. Emburgas tūrisma nozares un telpiskās identitātes attīstībā izmantots vietas vēsturiskās attīstības resurss.	Novada nozīmes sporta, aktīvās atpūtas un reliģijas centrs. Vietējas nozīmes izglītības, kultūras un tūrisma pakalpojumu centrs.	Cilvēkresursu attīstība. Izglītības, kultūras un sporta infrastruktūras attīstība. Tūrisma un sociālās infrastruktūras attīstība.
Garoza	Attīstīta lauksaimniecības produkcijas ražošana, pārstrāde un pakalpojumi, kas saistīti ar lauksaimniecības produktu ražošanu un pārstrādi. Lauku apdzīvota vieta ar tam, raksturīgu mazstāvu dzīvojamo apbūvi, attīstītu vietējas nozīmes sabiedrisko un pakalpojumu centru	Novada nozīmes sporta un atpūtas, sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas centrs.	Cilvēkresursu attīstība. Izglītības, kultūras un sporta infrastruktūras attīstība.
Āne	Attīstīti tūrisma un transporta	Novada nozīmes	Cilvēkresursu un

pakalpojumi, būvmateriālu ražošana un amatniecība. Jelgavas piepilsētas mazstāvu dzīvojamās apbūves ciems, ar attīstītu un sakārtotu infrastruktūru. Iedzīvotāju rekreācijas teritorija, attīstīta un sakārtota dārkopības un mazdārziņu telpa, kā tradicionāls pilsētnieku sezonālās atpūtas un saimniekošanas veids.	izglītības, kultūras, sporta un pakalpojumu centrs. Piepilsētas atpūtas un rekreācijas centrs.	ainavas attīstība. Izglītības, kultūras un sporta infrastruktūras attīstība. Kvalitatīvas dzīves telpas izveide.
--	--	--

Avots: SIA „Metrum” un Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums, 2006

1.2. LAUKU TERITORIJAS

Lauku teritorijas (novada teritorija ārpus esošo ciemu robežām) ir Ozolnieku novada nozīmīgāko dabas resursu un ekosistēmu pakalpojumu avots, darba un atpūtas vide, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma daudzveidības resurss.

Nozīmīgākie stratēģiskie lauku teritoriju resursi novada kopējai attīstībai ir meži, lauksaimniecībā izmantojamās zemes, ūdeņi (Lielupe, Iecava, Garoza, Misa u.c.), kā arī derīgo izrakteņu atradnes. Zemes sadalījumā pa lietošanas veidiem Ozolnieku novada teritorijā dominē meži, kas 2011.gadā aizņēma ~45% no novada kopplatības un lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas 2011.gadā aizņēma ~40% no novada kopplatības.

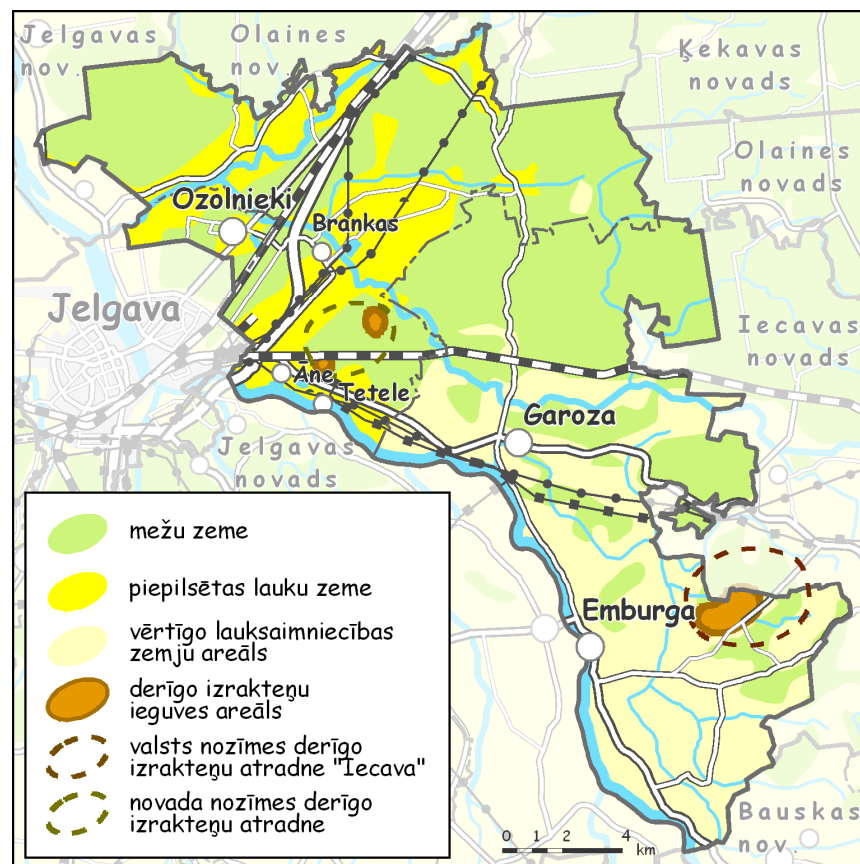
Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā (2007) ir definēta reģiona lauku teritoriju, tai skaitā Ozolnieku novada, vīzija, tajā nosakot, ka Zemgales lauku teritoriju līdzsvarotu attīstību sekmē efektīvi, tirgus orientēti, vidi saudzējoši, konkurētspējīgi uzņēmumi un zemnieku saimniecības, saglabājot reģionam raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kas nodrošina cilvēkam kvalitatīvu dzīves vidi.

Ozolnieku novada pašvaldības attīstības virziens, kas jau ir lokalizēts attiecībā pret Zemgales reģiona kopējo lauku teritoriju vīziju, ir veicināt lauku un novada attīstības centru mijiedarbību, sekmējot:

- 1) mobilitātes iespējas, t.sk. nodrošinot attīstības centru sasniedzamību lauku iedzīvotājiem, kā arī radot iespējas lauksaimniecības un mežsaimniecības produkcijas realizācijai;
- 2) darbaspēka un zināšanu plūsmu, sekmējot zināšanu pārnesei;
- 3) kapitāla plūsmu, dažādojot lauku teritoriju ekonomiku, tradicionālās lauksaimniecības nozares papildinot ar jaunu un inovatīvu produktu ražošanu;
- 4) tūrisma plūsmu, novirzot to no Ozolniekiem un Jelgavas pilsētas uz novada lauku teritorijām.

Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā (2007) norādīts, ka reģionā ir ne tikai visauglīgākās augsnes valstī, bet arī visvairāk lauksaimniecībai piemērotas zemes platības.

Lai novērstu situāciju, ka apbūvei tiek transformētas vērtīgas lauksaimniecības un mežu zemes, kā arī notiek jaunas apbūves aktivizēšana un zemes gabalu sadalīšana ainaviski vērtīgās un ekoloģiski jutīgās vietās, kas agrāk bija lauksaimniecībā izmantojama zeme, pašvaldība stratēģiski plāno radīt priekšnoteikumus lauksaimniecībā vērtīgo zemju saglabāšanai.

3.attēls. Lauku teritoriju attīstība

Līdz ar to Ozolnieku novada pašvaldība stratēģiski atbalsta vērtīgo lauksaimniecības zemju konsolidāciju un lielāku ražojošo lauku saimniecību veidošanos, palielinot nozares konkurētspēju eksporta tirgos, vienlaikus ņemot vērā un saglabājot novada ainavu ekoloģisko, estētisko un kultūrvēsturisko vērtību. Ozolnieku novada teritorijas plānošanas dokumentos jānosaka pieļaujamais lauksaimniecības zemju konsolidācijas apjoms - maksimāli pieļaujamais lauksaimniecībā izmantojamās zemes gabalu lielums, realizējot zemes gabalu apvienošanu un intensīvu

apsaimniekošanu, ar mērķi ierobežot pārāk intensīvu lauksaimniecisko darbību un nepalielināt vides riskus, ko rada intensīva lauksaimnieciskā darbība.

Ozolnieku novada teritorijā ir arī senas lauksaimnieciskās ražošanas tradīcijas. Ozolnieku novadā galvenais virziens ir augkopība. Līdzās tradicionālai lauksaimniecībai ir priekšnoteikumi netradicionālās lauksaimniecības attīstībai.

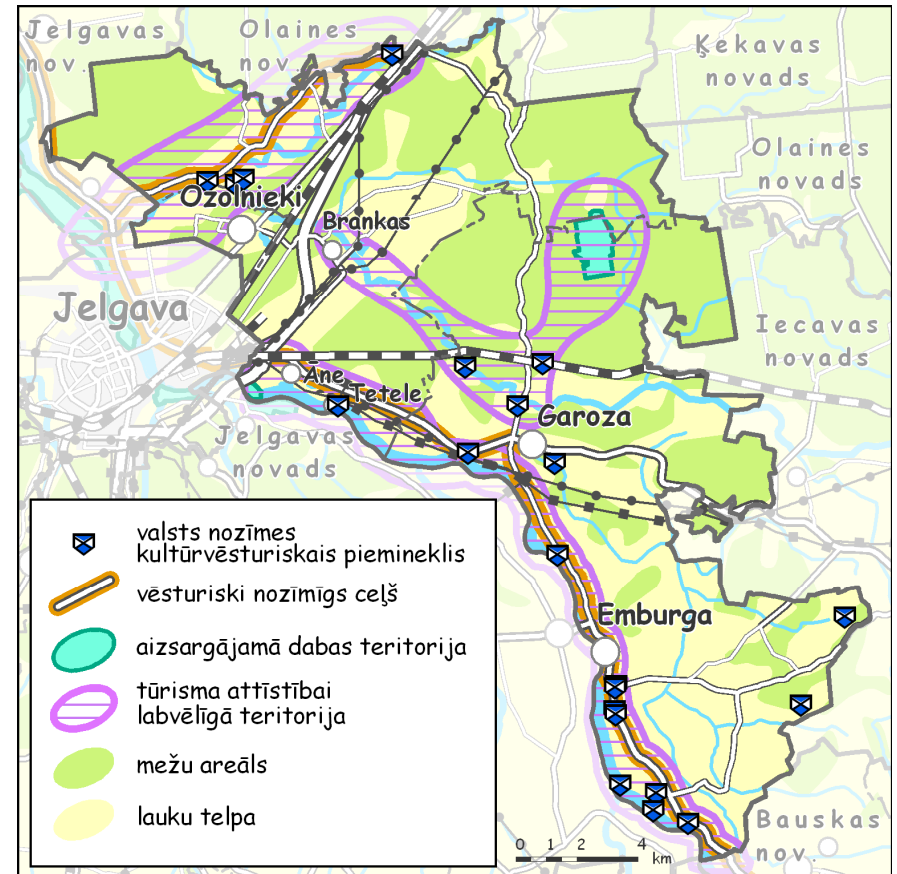
Lai saglabātu un sekmētu kvalitatīvu dzīves vidi novada ciemu teritorijās, Ozolnieku novada pašvaldība stratēģiski atbalsta attīstīt ražošanu esošajās teritorijās (Raubēni, u.c.), un atļaut izvietot rūpnieciskos objektus (piesārņojošās ražotnes) un fermas pēc iespējas atstāt no blīvi apdzīvotām vietām.

Sadarbībā ar Valsts meža dienestu un AS „Latvijas Valsts meži”, ir definējami uzstādījumi attiecībā uz Ozolnieku novada mežu turpmāko plānošanu un izmantošanu. Ozolnieku novadā lielu ar mežu apklātās teritorijas daļu aizņem zinātniskās izpētes meži. Zinātniskās izpētes mežus apsaimnieko pētījumu veikšanai, ilglaicīgu zinātniskās izpētes, vides un meža monitoringa objektu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī mācību prakses un tālākizglītības atbalstam meža nozares izglītības jomā.

Meža apsaimniekošanas režīmu un saimnieciskās izmantošanas, ekoloģiskās vai sociālās nozīmes prioritāros mērķus nosaka Meža likums un citi normatīvie akti. Apsaimniekošanas mērķis iekļaujams Ozolnieku novada teritorijas plānojumā.

Ozolnieku novada teritorijas hidrogrāfisko tīklu veido Lielupe ar tās labā krasta pietiekām Iecavu un Misu. Tūrismā novada ūdeņus iespējams izmantot atpūtas, aktīvās atpūtas, vides izglītības u.c. tūrisma aktivitātēm. Vairāk kā pusi novada teritorijas klāj meži ar nozīmīgu ekoloģisko un vēstures vērtību, kas maz tiek izmantota tūrismā un novadpētniecībā. Novadā ir attīstīta medību kultūra.

Ar vēsturi saistīti objekti visvairāk fiksēti Salgaļes pagastā. Šīs vietas dabā atrast un saskatīt nezinātājam nav iespējams, un tās netiek izmantotas ne tūrismā, ne zinātnē. Attīstāms tūrisma patēriņam ir Latvijas mērogā unikālais 1812.gada Napoleona karagājiena atstātais mantojums Ozolnieku novadā – par to mūsdienās liecina četras skanstis un to apkārtnē atrastās Napoleona armijas mundieru pogas, muskešu lodes un monētas.

4.attēls. Kultūrvēsturiski un ainaviski vērtīgās teritorijas – tūrisma attīstībai labvēlīgās teritorijas

Labi izpētīta ir meliorācijas nozares attīstība pašvaldībā, nepieciešams apkopot materiālu pielāgot tūrisma patēriņam interaktīvu muzeja ekspozīciju, maršrutu, tematisku pasākumu formā.

Ozolnieku novadā esošā tūrisma uzņēmējdarbība attīstās nevienmērīgi, jo esošie tūrisma objekti nespēj piesaistīt esošai tūrisma infrastruktūrai nepieciešamo tūristu skaitu. Vairums Ozolnieku novada tūrisma objektu koncentrējas Jelgavas tuvumā.

Salgales pagasta interesantākās vietas ceļotāji apskata garām braucot uz kaimiņu pašvaldībām. Novada teritorijā tuvāk Jelgavai ir plašs tūristu mītņu un pirts piedāvājums, bet pārējā novadā to nav vispār. 2011.gada tūrisma sezonā Ozolnieku novadā tūrismā darbojās 27 tūrisma pakalpoju sniedzēji, no tiem 10 bija tūrisma objekti, 4 aktīvās atpūtas pakalpojumu sniedzēji, 10 tūristu mītnes un pirtis, 3 telpas konferencēm un semināriem.

Lai sekmētu tūrisma attīstību Ozolnieku novadā, Attīstības stratēģijā tiek noteiktas tūrisma attīstībai labvēlīgās teritorijas Ozolnieku novadā, kas ietver gan ainaviski vērtīgās teritorijas, gan Natura 2000 aizsargājamās dabas teritorijas:

- Misas upe un Jelgavas-Rīgas vecais ceļš;
- Ozolnieku ciems;
- Ānes un Teteles ciemi;
- Lielupes (t.sk. Lielupes palieņu pļavas – Natura 2000 teritorija) un lecavas upes ar tuvāko apkārtni;
- Emburgas pilskalns;
- Lāču purvs (Natura 2000 teritorija) un tā apkārtnē.

Teritorijās, kas noteiktas, kā tūrisma un rekreācijas attīstības areāli, ieteicams attīstīt dažādus tūrisma veidus:

- dabas tūrisma (izmantojot dabas un kultūrvēsturisko objektu apskati – ainavas, upes un ūdenskrātuves, mežus, purvus);
- izziņas tūrisma (zirgu, kaziņu apskate, kazkopības produkcijas degustācija, ekskursija pa jogurtu ražotni, degustācija, ekskursija pa kokaudzētavu, Latvijas dekoratīvo koku un krūmu apskate, amatnieku izstrādājumi, to izgatavošanas procesa apskate, veselības taka u.c.);
- aktīvo tūrisma (ūdenstūrisms, kājinieku tūrisms, pārgājieni un izjādes ar zirgiem, auto un mototūrisms, ūdensslēpošana, perspektīvā – ekotūrisms un velotūrisms);
- specializēto un atpūtas tūrisma (atpūta uz ūdens, makšķerēšanas un medību tūrisms, pasākumu apmeklēšana);
- lauku tūrisma (lauku mājas, viesu mājas, pirtis, telšu vietas, “zemnieku maršruts”).

1.3. INFRASTRUKTŪRA UN VIDES RISKA TERITORIJAS

Ozolnieku novads transporta infrastruktūras ziņā atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā. Ozolnieku novada teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A8 – Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene). Posms Rīga – Jelgava, kura daļa šķērso novada teritoriju ir Eiropas transporta koridora 1A sastāvdaļa, kas ir svarīgs vēsturisks, starptautisks transporta koridors. Transporta infrastruktūru nodrošina valsts reģionālie autoceļi – Jelgava-Iecava, Ozolnieki- Dalbe, Jelgava – Stalģene – Code, Jelgava – Kalnciems, kā arī valsts vietējie autoceļi un pašvaldības autoceļi. Ozolnieku novada teritorijā ir izvietoti divi stratēģiskās nozīmes publiskās lietošanas dzelzceļa iecirkņi: Rīga – Jelgava un Jelgava – Krustpils. Dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava novada teritorijā ir 10,4km gara un pie tās atrodas dzelzceļa stacija – Cenas un divi pieturas punkti – Dalbe un Ozolnieki. Šo līniju izmanto gan pasažieru, gan kravas vilcieni. Dzelzceļa līniju Jelgava – Krustpils šobrīd izmanto tikai kravas pārvadājumiem.

Satiksmes infrastruktūra kopumā raksturo teritorijas izdevīgo transportģeogrāfisko stāvokli, kas vērtējams kā viena no Ozolnieku novada būtiskākajām priekšrocībām.

Valsts galvenā autoceļa A8 Rīga – Jelgava posms ir fiziski nolietojies, noslogots ar vietējā transporta plūsmām un nevar nodrošināt izmaksu - efektīvu, komfortablu un drošu ceļa transportu, kā arī tā posms no P100 Ozolnieki – Dalbe sazarojuma līdz mežglam ar P93 Jelgava – Iecava, nav realizēts pilnā apjomā. Līdz ar to, arī Ozolnieku novada attīstības nodrošināšanai ir būtiski veikt autoceļa A8 rekonstrukciju un izbūvi pilnā apjomā. Saskaņā ar VAS „Latvijas Valsts ceļi” 2012.gada informāciju, ir pieņemts lēmums veikt satiksmes mezgla Ozolnieki rekonstrukciju, lai samazinātu tranzīta satiksmes kustības plūsmu caur Ozolniekiem.

Esošais ceļu tīkls pilnīgi nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un novada centru Ozolniekiem, kā arī ar Jelgavu un Rīgu. Jaunu pašvaldības ceļu ierīkošana novada teritorijā nav nepieciešama, taču tāpat kā visā valstī kopumā, arī Ozolnieku novadā nepieciešama ceļu rekonstrukcijas, gan valsts, gan pašvaldības ceļiem, un sakārtošanas darbi.

Daudzās novada teritorijās, kur saskaņā ar spēkā esošo novada teritorijas plānojumu bija atļauta retinātā savrupmāju apbūve, ir veikta detālplānojumu izstrāde, paredzot jaunu savrupmāju dzīvojamo kvartālu izveidošanu. Daudzviet teritorijas ir tikai sadalītas, neveicot nepieciešamās inženiertehniskās infrastruktūras izbūvi. Liela uzmanība jāpievērš šo teritoriju inženiertehniskajai sagatavošanai, pirms dzīvojamo ēku būvniecības uzsākšanas.

Perspektīvā būtiski ir veikt rekonstrukciju reģionālajiem autoceļiem P93 (Jelgava – Iecava), P94 (Jelgava – Stalģene – Code), kā arī pašvaldības autoceļam no Garozes uz Emburgu. Autoceļi ir stratēģiski nozīmīgi arī novada attīstības kontekstā, jo tie savieno Salgales pagasta teritoriju ar novada centru – Ozolniekiem un reģionālo centru – Jelgavu. Veicot ceļu rekonstrukciju, nepieciešama veloseliņu izbūve un apdzīvotajās vietās – gājēju ietvju un ielu apgaismojuma izbūve.

5.attēls. Satiksmes infrastruktūra

Saskaņā ar izpēti projektu „Par Daugavas kreisā krasta dzelzceļa maršrutu uz ostas teritorijām un Starptautisko lidostu „Rīga””, kas ir izstrādāts pēc LR Satiksmes ministrijas pasūtījuma, kā viens no variantiem paredzēts izbūvēt dzelzceļa ceļu Rīga – Jelgava un Jelgava – Krustpils savienošo posmu. Minētā savienošā dzelzceļa ceļa būvniecības laiks pašreiz nav zināms, un to noteiks Latvijas republikas ekonomiskā attīstība, tās tempi un tranzīta politika.

Ozolnieku, Branku, Jaunpēternieku, Garozas, Ānes un Teteles ciemu iedzīvotāju apgādi ar dzeramo ūdeni nodrošina centralizētā ūdens apgādes sistēma. Centralizētā ūdensapgāde tiek nodrošināta arī Raubēnu ciemā, kurš pieslēgts Jelgavas pilsētas ūdensvadam.

Centralizētā kanalizācijas sistēma ir izbūvēta Ozolnieku, Branku, Ānes, Teteles, Garozas un Emburgas ciemos. Pārējā novada teritorijā ir izsmēļamās krājas un vietējo notekūdeņu filtrācijas lauki, kā arī vietējās bioloģiskās attīrīšanas ietaises. Centralizētas kanalizācijas sistēmas izveide un attīstība visās novada blīvi apdzīvotās vietās ir viens no svarīgākajiem mērķiem novada infrastruktūras attīstībā, īpaši attiecībā uz vides kvalitātes uzlabošanu ūdensteču piesārņojuma kontekstā, kā arī iedzīvotāju veselības un drošības kontekstā. Nepietiekamas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības rezultātā šobrīd piesārņojums nonāk Iecavas, Lielupes, Misas un Garozes upēs un būtiski pasliktina ūdens kvalitāti.

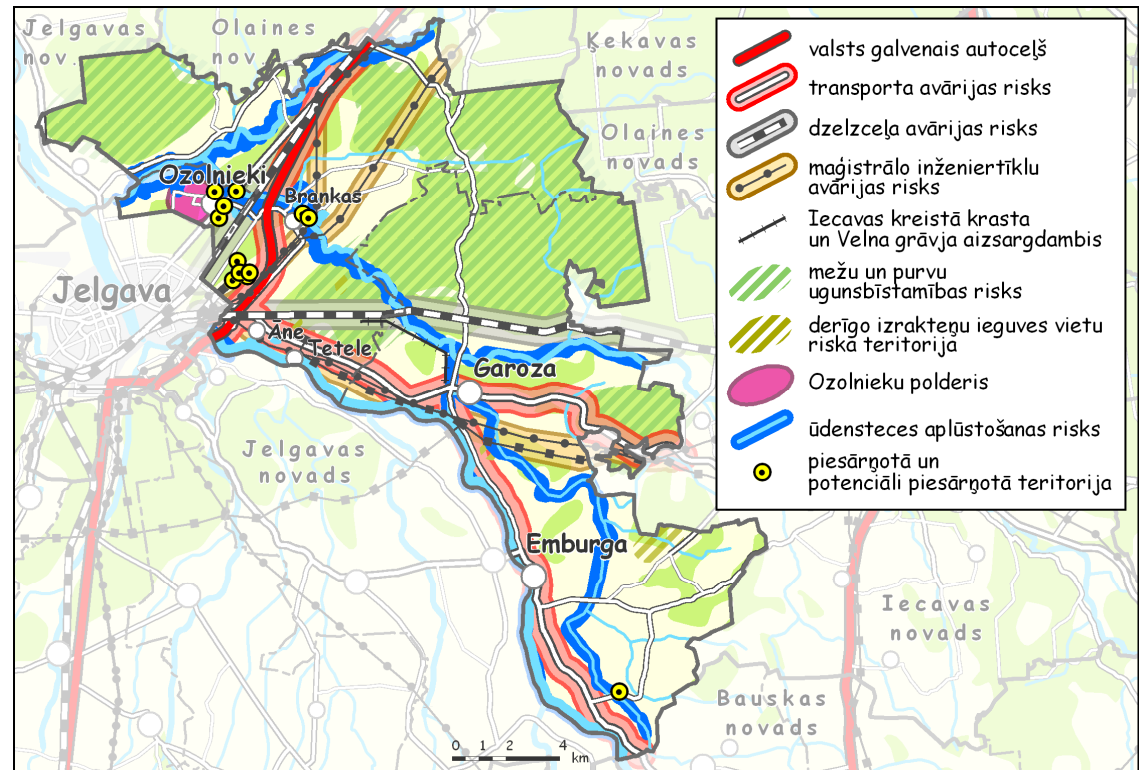
Ozolnieku novada teritorijā telekomunikāciju sakarus nodrošina SIA „Lattelecom” un mobilo sakaru operatori. Telekomunikāciju pakalpojumi ir nodrošināti visā novada teritorijā. Ozolnieku novada teritorijā atrodas pārvades gāzesvadi (maģistrālie) – Iecava – Liepāja un pārvades gāzesvada atzars uz GRS „Jelgava – 2”. Novada teritoriju šķērso arī 110 kV augstsprieguma elektrolīnijas.

Pēc Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra informācijas sistēmas datiem, Ozolnieku novada teritorijā atrodas astoņas potenciāli piesārņotas vietas un viena piesārņota vieta. Minerālmēsli, pesticīdi, kā arī transporta, rūpniecības un enerģētikas izmeši var kļūt par augsnes un augu produkcijas piesārņotājiem ar smagajiem metāliem un citiem kaitīgajiem savienojumiem. Daudzas ķīmiskās vielas uzkrājas augsnē, augos un citos dzīvajos organismos. Ilgstoša šo vielu iedarbība var izraisīt cilvēku veselības traucējumus, kā arī

ekosistēmas degradāciju. Ņemot vērā minēto ir svarīgi turpmākajā plānošanas periodā pašvaldībai iespēju robežās veicināt potenciāli piesārņoto vietu izpēti un nepieciešamības gadījumā, ja tiek konstatēts paaugstināts piesārņojuma līmenis, veicināt šo vietu sanācijas un attīrīšanas darbu veikšanu. Savlaicīgi veicot nepieciešamās izpēti un piesārņoto vietu sanācijas darbus, var tikt novērsts potenciālais vides piesārņojuma risks, ko iespējams šobrīd rada potenciāli piesārņotās vietas novada teritorijā.

Applūstošo teritoriju bīstamību nosaka ledus sastrēgumu veidošanās Lielupē, kā rezultātā strauji applūst lielas teritorijas. Applūstošās teritorijas Ozolnieku novadā ir Lielupes, Iecavas, Misas un Garozes upju krastos. Applūstošo teritoriju aizsardzībai Ozolnieku novadā ir izbūvēts novada nozīmes polderis – „Ozolnieku

6.attēls. Vides riska teritorijas Ozolnieku novadā

polderis" (203 ha), kā arī vairāki aizsargdambji – „Velnas grāvis – Iecava" (5,4 km), Emburgas ceļš (7,1 km), Iecavas ceļš (2,4 km).

Perspektīvē paredzama meliorācijas sistēmu saglabāšana, ekspluatācija, uzturēšana, tām jākalpo sākotnēji paredzētajam mērķim - optimāla mitruma režīma nodrošināšanai augsnē, liekā ūdens aizvadīšanai un apbūves aizsardzībai. Lai sekmētu novada infrastruktūras attīstību, visās pašvaldības teritorijās, neatkarīgi no to izmantošanas veida, ir atļaujama inženiertehniskās apgādes objektu izvietošana, kas nosakāms līdz ar teritorijas plānojuma izstrādi.

II NOVADA EKONOMISKĀ SPECIALIZĀCIJA

Balstoties uz Ozolnieku novada vietējiem resursiem, vēsturiskām tradīcijām, kā arī SVID analīzes rezultātiem, kas analizēti Ozolnieku novada teritorijas attīstības plānošanas darba grupās, ir izstrādāta Ozolnieku novada specializācija – Ozolnieku novada pašvaldības konkurētspējīgā niša, galvenās nozaru grupas un jomas, kur tai ir konkurences priekšrocības. Novada specializācija atspoguļo novada spēku un lomu Zemgales plānošanas reģiona ekonomikas profila īstenošanā un kopējā Latvijas tautsaimniecības attīstībā.

Ozolnieku novada pašvaldība ilgtermiņa attīstības stratēģijas izstrādes ietvaros sevi ir definējusi kā sakārtotu un komfortablu dzīves telpu ar daudzveidīgu izglītības, kultūras un aktīvās atpūtas iespēju piedāvājumu – pievilcīga un droša dzīves vide, kur dzīvot un audzināt bērnus, uzsverot, ka novada galvenā vērtība ir cilvēks. Ozolnieku novada pašvaldība ir viena no retajām pašvaldībām Latvijā, kurā iedzīvotāju skaits katru gadu palielinās (vidēji par apmēram 100 cilvēkiem gadā). Neskatoties uz šo optimistisko tendenci pēdējo desmit gadu laikā, ilgākā laika periodā visā Zemgales reģionā tiek prognozēta iedzīvotāju skaita samazināšanās, t.sk. Ozolnieku novadā.

Attiecībā uz ekonomiskās vides attīstību, atzīmējams, ka Ozolnieku novadā pašreizējā situācijā, salīdzinot ar vidējiem rādītājiem valstī un Zemgales plānošanas reģionā, ir labi bezdarba līmeņa rādītāji (2011.gada 31.decembrī valstī bezdarba līmenis bija 11,5%, Zemgales plānošanas reģionā – 12,7%, bet Ozolnieku novadā – 7,7%). Saglabājot šos rādītājus un turpinot darbu pie novada uzņēmējdarbības attīstības, Ozolnieku novada pašvaldība izstrādātajā vīzijā nosaka, ka Ozolnieku novads ir ekonomiski aktīva telpa, ko nodrošina aktīvi un motivēti iedzīvotāji, laba iekšējā un ārējā sasniedzamība, labvēlīga vide uzņēmējdarbībai, kā arī sakārtotas un mūsdienīgas infrastruktūras pieejamība.

Ozolnieku novada izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis – (valsts galvenais autoceļš A8 – Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene), kura posms no A5 apvedceļa līdz Jelgavai ir E77 maršruta sastāvdaļa un Eiropas transporta koridora 1A sastāvdaļa – kas ir svarīgs vēsturisks, starptautisks transporta koridors) būs priekšnoteikums gan dažādu uzņēmējdarbības veidu, gan lauksaimniecības, gan tūrisma attīstībai novada teritorijā.

Atzīmējot novada ekonomisko specializāciju jeb lomu reģionālā mērogā, **pašvaldība ir atvērta sadarbībai un uzņēmējdarbības attīstības atbalstam, akcentējot resursus ekonomiskās attīstības priekšrocībai - izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis, infrastruktūras pieejamība (transporta koridori), lauksaimniecības teritorijas (ap 40%), meži (ap 45%) un derīgo izrakteņu iegulas (smilts, māls, dolomīts).**

Vienlaicīgi, izvērtējot novada vēsturisko attīstību, pieejamos resursus un attīstības tendences 21.gs. sākumā, kā galvenie ekonomiskās attīstības virzieni Ozolnieku novadā noteikti:

- lauksaimnieciskās produkcijas ražošana un pārstrāde;
- mežsaimniecība;
- būvmateriālu ieguve, ražošana un pārstrāde;
- rūpnieciskā ražošana un pārstrāde;
- tūrisma, rekreācijas un pakalpojumu objekti;
- zinātnes un tehnoloģiskie centri;
- transporta un loģistikas pakalpojumi;
- atkritumu uzglabāšana un pārstrāde.

Lai sekmētu novada ekonomisko attīstību nepieciešams attīstīt satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru primāri novada attīstības centru teritorijās – Ozolniekos, Garozā, Emburgā, Ānē, Tetelē un Brankās, kā arī noteiktajās ražošanas objektu attīstības atbalsta teritorijās.

Lai uzlabotu attīstības centru un lauku teritoriju mijiedarbību nepieciešams veicināt sadarbību un partnerību starp attīstības centru un lauku teritoriju uzņēmējiem, uzlabot un attīstīt sabiedriskā transporta saites starp novada nozīmes centriem un reģiona centru – Jelgavu.

Lauku ekonomikas dažādošanas veicināšana ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Ozolnieku novada Salgales pagasta lauku teritorijas attīstībā – uzņēmējdarbības vides attīstība lauku teritorijās, amatniecības tradīciju stiprināšana un attīstība, lauku tūrisma, bioloģiskās lauksaimniecības un zivsaimniecības nozares attīstība.

III NOVADA NĀKOTNES ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS REDZĒJUMS

3.1. OZOLNIEKU NOVADA VĪZIJA

Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmu 2008.–2014.gadam un Zemgales plānošanas reģiona teritorijas (telpisko) plānojumu 2005.–2025.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmā 2008.–2014.gadam noteikts 1 stratēģiskais mērķis – *dzīves kvalitātes nodrošināšana Zemgalē*. Savukārt Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā⁷ vīzija ir definēta kā „*labvēlīgas dzīves vides reģions, reģions ar Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi; reģions ar attīstītu zinātnietilpīgu ekonomiku, ražotnēm un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību.*”

Ozolnieku novada pašvaldības vīzija ir daļa no reģiona vīzijas. Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā atspoguļotais novada attīstības redzējums lokalizē Zemgales plānošanas reģiona kopējo ilgtermiņa vīziju, parādot Ozolnieku novada lomu un artavu reģiona kopējās attīstības sekmēšanā.

Attīstības vīzija ir lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus parāda teritorijas unikālās vērtības.

Ozolnieku novads – sakārtota un komfortabla dzīves telpa ar daudzveidīgu izglītības, kultūras un aktīvās atpūtas iespēju piedāvājumu – pievilcīga un droša dzīves vide, kur dzīvot un audzināt bērnus. Galvenā vērtība – cilvēks!

Ozolnieku novads ir ekonomiski aktīva, uz ilgtspējīgu attīstību orientēta dzīves telpa, ko nodrošina aktīvi un motivēti iedzīvotāji, laba iekšējā un ārējā sasniedzamība, labvēlīga vide uzņēmējdarbībai, kā arī sakārtotas un mūsdienīgas infrastruktūras pieejamība.

Sekmīgai Ozolnieku novada attīstībai, valsts, pašvaldību institūcijām un iedzīvotājiem ir jāsadarbojas, gan izpildot attīstības plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus, gan informējot cita citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu, gan realizējot dažādas ikdienas aktivitātes.

Ozolnieku novada pašvaldība ir gatava strādāt radoši un aktīvi, tā atbalsta uzņēmīgos un darbīgos, veicinot dzīves kvalitātes celšanos ikvienam novada iedzīvotājam. Ozolnieku novada uzņēmējdarbības vide piesaista darbīgus cilvēkus

un uzņēmumus, kas attīstoties rada darba vietas, kā arī ienākumus sev un citiem. Ozolniekos tiek respektēta personas brīva izvēle un īpašuma tiesības, ciktāl tas nekaitē sabiedrības interesēm. Ikvienas personas brīva izvēle sava īpašuma apsaimniekošanā tiek respektēta, ciktāl tas nav pretrunā ar oficiāli noteiktiem īpašumu apsaimniekošanas un īpašumtiesību ierobežojumiem, un nekaitējot sabiedrības interesēm.

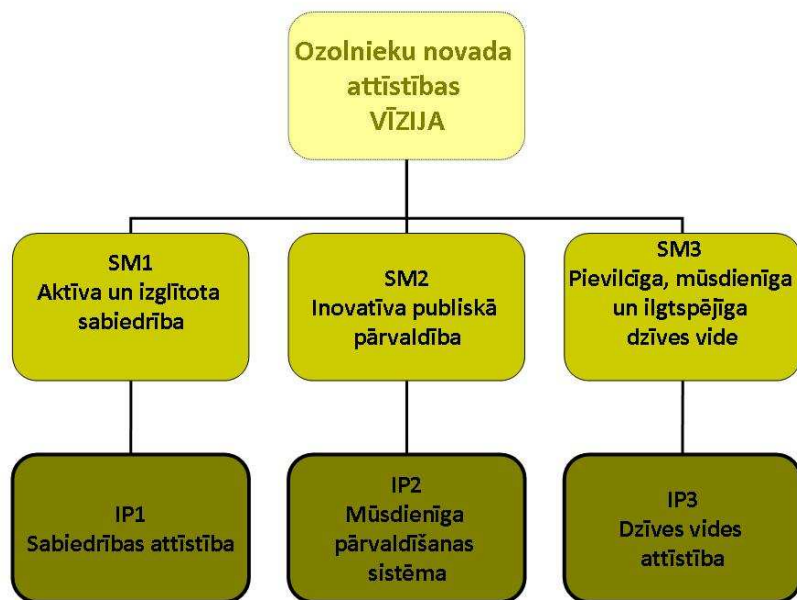
⁷ Apstiprināts ar 2007.gada 16.oktobra Zemgales plānošanas reģiona attīstības padomes sēdes Nr.11 lēmumu Nr.131

3.2. ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES UN STRATĒGISKIE MĒRĶI

Vēlamās situācijas sasniegšanai, kas vērsta uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu, ir definēti trīs galvenie Ozolnieku novada stratēģiskie mērķi (SM) un ilgtermiņa prioritātes (IP). Stratēģiskie mērķi kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāko veicamo darbību identificēšanai.

Vidēja termiņa Ozolnieku novada plānošanas dokumentā – attīstības programmā – ir definēti uzdevumi (U) šo 3 stratēģisko mērķu sasniegšanā. Katrā no 3 stratēģisko mērķu blokiem izvirzītas vidēja termiņa (attiecīgo 7 gadu laikā noteiktās) prioritātes (prioritārie uzdevumi), kas izvirzāmas priekšplānā attiecībā pret pārējiem 7 gadu laikā veicamajiem uzdevumiem, un attiecīgi tie ir primārie uzdevumi (PU).

Uzdevumi, kas noteikti kā realizējami pastāvīgi vai 3 gadu periodā atspoguļoti attīstības programmas iekļautajā rīcības plānā, nosakot jau konkrētus projekta realizācijas termiņus, finanses un atbildīgos par katra projekta izpildi.

7.attēls.Ilgtermiņģas attīstības stratēģijas stratēģiskā matrica

3.2.1. AKTĪVA UN IZGLĪTOTA SABIEDRĪBA

Izglītota, sabiedriski aktīva un sociāli nodrošināta sabiedrība veido pievilcīgu, saistošu dzīves vidi, kurā cilvēki spēj veiksmīgi realizēt savu potenciālu. Attīstīti veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi uzlabo sociālās drošības līmeni. Aktīvas nevalstiskās organizācijas uzlabo pārvaldes institūciju saikni ar iedzīvotājiem un samazina sociālās atstumtības risku. Īstenojot šo mērķi, Ozolnieku novadā būs uzlaboti priekšnoteikumi pilsoniskas sabiedrības attīstībai un novads iegūs būtiskas priekšrocības kā kvalitatīva dzīves un darba vieta.

Viena no pašvaldības darba misijām ir veicināt izglītību, jo tieši izglītība garantē cilvēka attīstību un spēju nodrošināt savu labklājību sev pašam tīkamā formā. Ne velti izglītību mūsdienās mēdz dēvēt par cilvēkkapitālu. Lai nodrošinātu cilvēkresursu attīstību novadā nepieciešams konkurētspējīgs izglītības piedāvājums, jānodrošina izglītības programmu daudzveidību, t.sk. profesionālas ievirzes programmu izveidi un attīstību. Jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespēju daudzveidība gan piesaistīs novadam jaunas ģimenes, gan veicinās jauniešu neaizplūšanu uz pilsētām un atgriešanos dzimtajās vietās pēc studiju pabeigšanas. Ņemot vērā iedzīvotāju vecuma struktūru novadā būtiska ir arī mūžizglītības programmu izveide, izmantojot esošo izglītības un kultūras iestāžu infrastruktūru.

3.2.2. INOVATĪVA PUBLISKĀ PĀRVALDĪBA

Labi pārvaldīta pašvaldība veicina iedzīvotāju uzticēšanos pārvaldes institūcijām, efektīvas pārvaldības rezultātā ietaupītos finanšu resursus iespējams novirzīt novada attīstībai. Mūsdienīgas pārvaldes sistēmas izveidošana iet roku rokā ar pašvaldības darba kvalitātes pilnveidošanu, darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu un jaunu nozares profesionāļu piesaistīšanu pašvaldības darbam.

Ozolnieku novada pašvaldībai ir laba pieredze sabiedrības iesaistes un līdzdalības pasākumu organizēšanā, kas saistīti ar teritoriju plānošanu vai būvniecību. Tomēr arī turpmāk, visiem iedzīvotājiem, neatkarīgi no to dzīvesvietas (ciemā vai laukos), jāsniedz iespēja pašvaldības mājas lapā elektroniski iepazīties ar pašvaldībā pieņemtajiem lēmumiem un plānošanas dokumentiem, jāsaņem informācija par publiskajā apspriešanās, jānodrošina iespēja saņemt elektroniskos pakalpojumus un diskutēt par aktuālajiem jautājumiem. Uzsākot jebkuru projektu pašvaldībā, pēc iespējas agrākā tā attīstības stadijā ir jāiesaista sabiedrība un jānoskaidro sabiedrības viedoklis, jo tikai iesaistot visas ieinteresētās puses reālā plānošanas darbā var sasniegt sabiedrībai vēlamu un pieņemamu rezultātu.

Arī reklāmas un citas informēšanas kampaņas, vietas tēla un zīmola veidošana ir viens no vietējās pašvaldības uzdevumiem un pienākumiem, kas var veicināt novada centru un lauku sadarbību un mijiedarbību.

3.2.3. PIEVILCĪGA, MŪSDIENĪGA UN ILGTSPĒJĪGA DZĪVES VIDE

Kvalitatīva un racionāla infrastruktūra un augsta dabas vides kvalitāte kalpo par pievilcīgas dzīves telpas pamatu un būtiski paaugstina saimnieciskās darbības efektivitāti. Īstenojot šo mērķi, Ozolnieku novads kļūs pievilcīgāks gan dzīvošanai, gan arī saimnieciskajām aktivitātēm.

Ņemot vērā šobrīd atšķirīgos ekonomiskās izaugsmes un attīstības rādītājus Ozolnieku ciema, t.sk. Jelgavas piepilsētas lauku teritorijās un pārējā novada lauku teritorijā, turpmāk būtiski ir panākt attīstības procesu izlīdzināšanos visā novada teritorijā, nodrošinot vienlīdzīgu dzīves vides kvalitāti visiem Ozolnieku novada iedzīvotājiem. Nozīmīgākās lauku-pilsētu mijiedarbību veicinošās aktivitātes un atbalsta politikas ir: lauku tūrisms un rekreācija, vietējās pārtikas un citu vietējo produktu aprites cikls, bērnu un jauniešu atbalsta politikas un labklājības un sabiedrības veselības sektora aktivitātes.

Lauku-pilsētu teritoriju mijiedarbības uzlabošanai ir liela nozīme daļu no pakalpojumiem padarīt pieejamākus iedzīvotājiem tieši paplašinot mobilo pakalpojumu un e-pakalpojumu klāstu pašvaldībās un valsts iestādēs, kā arī uzņēmējdarbības jomās. Lai veicinātu dzīves vides attīstību novadā būtiski ir nodrošināt arī kvalitatīvas kultūras un sporta infrastruktūras izveidošanu, kā arī motivēt un atbalstīt novada iedzīvotājus augstu rezultātu sasniegšanā kultūrā un sportā.

Rūpīgi plānotas un labi koordinētas uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes iedrošina un stimulē iedzīvotājus veidot jaunus uzņēmumus un palielina iespēju piesaistīt ārējās investīcijas jaunu uzņēmumu attīstībai un esošo uzņēmumu paplašināšanai. Sakārtota ceļu un inženierkomunikāciju tīklu infrastruktūra nodrošinās gan labu sasniedzamību, gan kvalitatīvu dzīves un uzņēmējdarbības vidi novadā.

Vides kvalitātes uzlabošanas kontekstā, svarīgs uzdevums ir arī upju dabīgā ekoloģiskā un hidroloģiskā režīma atjaunošana. Atjaunojamo energoresursu izmantošana un alternatīvās enerģijas izmantošana novadā nodrošinās līdzsvarotu attīstību ilgākā laika posmā.

3.2.4. OZOLNIEKU NOVADA PRIORITĀŠU UN MĒRĶU ATBILSTĪBA NACIONĀLO UN REĢIONĀLO PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PRIORITĀTĒM

Izstrādājot Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju ir ņemts vērā hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments „Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija” un ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis: cilvēks pirmajā vietā”.

„Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija” parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās. Stratēģijā noteiktas galvenās Latvijas ilgtermiņa attīstības prioritātes:

- 1) Ieguldījumi cilvēkkapitālā;
- 2) Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā;
- 3) Inovatīva un efektīva ekonomika;
- 4) Daba, kā nākotnes kapitāls;
- 5) Telpiskās attīstības perspektīva – sasniedzamība, apdzīvojums, interešu telpas;
- 6) Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība;
- 7) Kultūras telpas attīstība.

Nacionālais attīstības plāns ir vidēja termiņa (septiņi gadi) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā analizēta sociālā un ekonomiskā situācija, noteikti reģionālās attīstības mērķi un prioritātes, atbalsta pasākumi noteikto mērķu īstenošanai un izpildei nepieciešamie finanšu līdzekļi.

Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013.gadam ir plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi.

Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais mērķis: Izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai.

Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti ir galvenā saikne starp nacionāla un pašvaldības līmeņa plānošanas dokumentiem. Izstrādājot Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, tika izvērtēti arī Zemgales plānošanas reģionā spēkā esošie plānošanas dokumenti.

2.tabula. Ozolnieku novada attīstības stratēģijas mērķu atbilstība Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas prioritātēm un Zemgales plānošanas reģiona teritorijas (telpiskā) plānojuma 2005-2025 politikas plānošanas principiem

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam	Zemgales plānošanas reģiona teritorijas (telpiskais) plānojums 2005-2025	Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012–2036
Ieguldījumi cilvēkkapitālā	Informācijas un zināšanu pieejamības attīstība	SM1 – Aktīva un izglītota sabiedrība
Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā	Zinātnietilpīgas ekonomikas attīstība, virzība uz intelektuālo ražotņu attīstību, ražošanu un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību	
Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība	Informācijas un zināšanu pieejamības attīstība	SM2 – Inovatīva publiskā pārvaldība
Telpiskās attīstības perspektīva	Policentriskas un līdzsvarotas Zemgales teritorijas attīstības veicināšana, saiknes uzlabošana starp attīstības centriem un lauku teritorijām, attīstot sabiedriskā transporta sistēmu	SM3 – Pievilcīga, mūsdienīga un ilgtspējīga dzīves vide
Inovatīva un efektīva ekonomika		
Daba, kā nākotnes kapitāls	Vides, dabas resursu, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspējīga apsaimniekošana un jaunu kultūras vērtību radīšana	
Kultūras telpas attīstība		

3.tabula. Ozolnieku novada attīstības stratēģijas prioritāšu atbilstība Nacionālajam attīstības plānam un Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2008.-2014.gadam prioritātēm

Nacionālais attīstības plāns 2007 - 2013	Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2008.-2014.gadam	Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012–2036
Izglītots un radošs cilvēks	Izglītots, radošs un konkurētspējīgs cilvēks	IP1 – Sabiedrības attīstība
Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība	Zināšanu ekonomikas attīstība	IP2 – Mūsdienīgas pārvaldīšanas sistēmas veidošana un uzturēšana
Zinātnes un pēctecības attīstība		IP1 – Sabiedrības attīstība

3.3. TĒLPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

Ozolnieku novada telpiskās attīstības perspektīve konceptuāli parāda vēlamo Ozolnieku novada telpisko attīstību, un ar tās palīdzību tika panākta vienošanās (vienota izpratne) par novada attīstības galvenajiem telpiskās attīstības virzieniem. Izstrādātā Ozolnieku novada perspektīvā struktūra (attīstības koncepcija) ir balstīta uz Zemgales plānošanas reģiona teritorijas (telpisko) plānojumu 2005-2025.

Izstrādātajā Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikti apdzīvojuma centri – urbānās attīstības teritorijas, kas kopā veido gan novada, gan reģiona attīstības tīklu. Kā viens no svarīgākajiem pasākumiem attīstības tīklu izaugsmē ir noteikts stiprināt attīstības centrus, attīstot centru savstarpējās saiknes un to saiknes ar lauku apvidiem, jo tas veicinās nodarbinātību, samazinās migrāciju, kā arī nodrošinās labklājības līmeņa celšanos. Līdz ar to novada kopējais uzdevums ir izveidot sabalansētu attīstības tīklu, aktivizējot sadarbību starp pilsētām un lauku teritoriju attīstības centriem gan vertikālā, gan horizontālā līmenī. Pilsētas un lauku attīstības centri nekonkurēs, bet papildinās cits citu, sadarbosies un izmantos viens otra attīstīto potenciālu, pārdalot darbus un funkcijas.

Novada lielākās teritorijas perspektīvo attīstību arī nākotnē ietekmēs gan Jelgavas, gan Rīgas pilsētas ietekmes areāls. Rīgas ietekme uz apkārtējo teritoriju vēsturiski ir lielāka nekā citām Latvijas pilsētām un, tai ilgstoši pastāvēt, ir izveidojusies funkcionāli un telpiski ar Rīgu saistīta apdzīvojuma un satiksmes infrastruktūra un tai atbilstoša iedzīvotāju ikdienas kustība. Jelgava, gan kā Zemgales plānošanas reģiona centrs, gan arī saimnieciski veido savu ietekmes areālu, taču liela daļa tās iedzīvotāju un uzņēmumu ikdienā ir ciešāk saistīti ar Rīgu. Lai arī visa Ozolnieku novada teritorija ietilpst gan Rīgas pilsētas aglomerācijas zonā (Pierīgā), gan arī Jelgavas pilsētoreģionā⁸, taču vislielākā pilsētas – lauku mijiedarbības ietekme ir tajā Ozolnieku novada daļā, kas vienlaicīgi atrodas gan Rīgas, gan Jelgavas pilsētas ietekmes areālā un attīstās kā Jelgavas piepilsētas lauku teritorija.

Ozolnieku novada teritorijas plānojumā 2012.–2024.gadam ir noteiktas ciemu teritorijas, un to robežas. Blīvas, pilsētas tipa dzīvojamās apbūves un nepieciešamo novada nozīmes pakalpojumu objektu attīstība tālāk nākotnē tiek plānota novada nozīmes un vietējas nozīmes attīstības centru teritorijās. Pārējos ciemos un piepilsētas lauku teritorijās pieļaujama retinātas dzīvojamās apbūves teritoriju attīstība un telpas ar jauktu (mozaikveida) zemes lietojumu attīstība, perspektīvē pieļaujot daudzfunkcionālu izmantošanu, bet lauku teritorijās saglabājot Zemgales

⁸ Pārskats par reģionu attīstību Latvijā, 2010 (VRAA, 2011)

tradicionālo viensētu apbūves tipu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru uzņēmumu attīstības iespējas.

Jaunas urbānās attīstības teritorijas ir plānotas novada centrā Ozolniekos, Brankās un Garozā. Turpinoties plānotajai attīstībai nākotnē prognozējama Ozolnieku ciema un Jelgavas pilsētas, Ānes un Teteles ciemu teritoriālā saplūšana, kā arī savstarpējās ietekmes un sadarbības palielināšanās starp Emburgu un Stalģeni, neskatoties uz administratīvi noteiktajām novadu vai ciemu robežām.

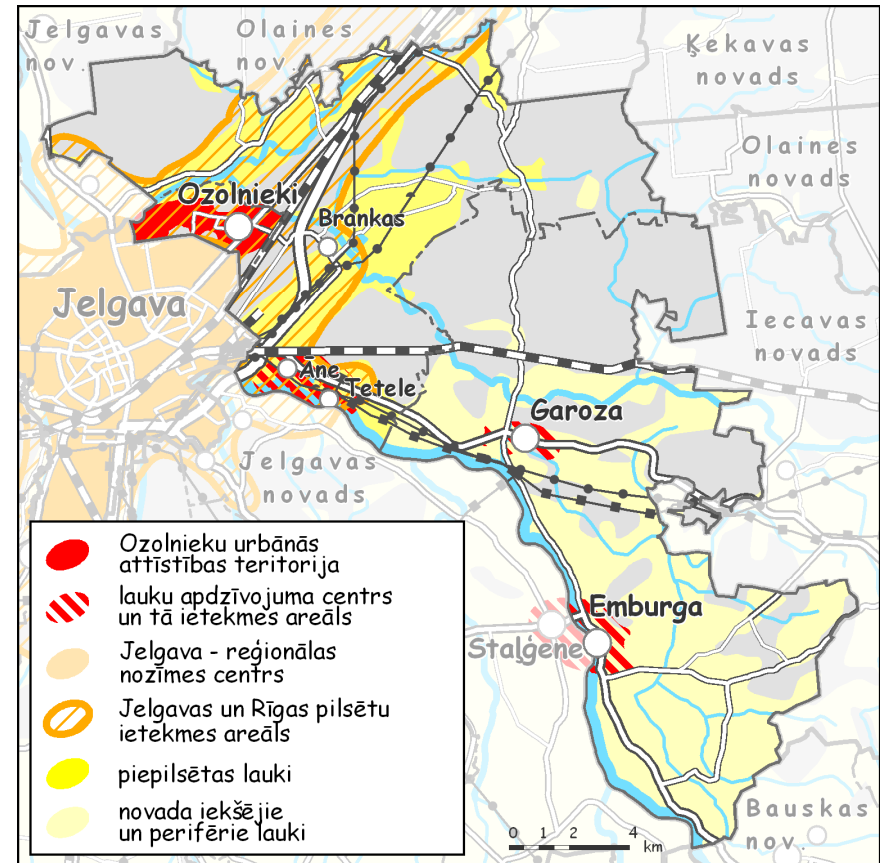
Ievērojot stratēģisko uzstādījumus, teritorijas plānojumā nosakāmas prasības un nosacījumi novada vērtīgo lauksaimniecības zemju izmantošanai, novada pārējām lauksaimniecības zemēs, kurās atļaujama pēc iespējas daudzfunkcionālāka izmantošana, atstājot attīstības virzienus zemes īpašnieku ziņā, novada mežu teritorijām, kā arī sabiedrībai nozīmīgām dabas un kultūrainavu un rekreācijas teritorijām.

Lauku teritoriju attīstības virzieni:

- Sekmēt novada attīstības centru sasniedzamību lauku iedzīvotājiem un sadarbības saites starp tiem;
- Izcelt kā vērtību un sekmēt novadam raksturīgās apdzīvotās vietas (viensētas) struktūru un ainavas saglabāšanu;
- Saglabājot lauku ainavu un radot priekšnoteikumus lauksaimniecības attīstībai, noteikt un atbilstoši tam arī plānot novada vērtīgās lauksaimniecības zemes;
- Izstrādājot nosacījumus meža teritoriju izmantošanai, plānot tos diferencēti, ņemot vērā mežu teritoriju atrašanās vietas novada kopējā telpā, un atbilstoši tam - to potenciālo iespējamo izmantošanu.

Lai sasniegtu augstāk minētos uzdevumus, noteikta šādu pamatnosacījumi ievērošana:

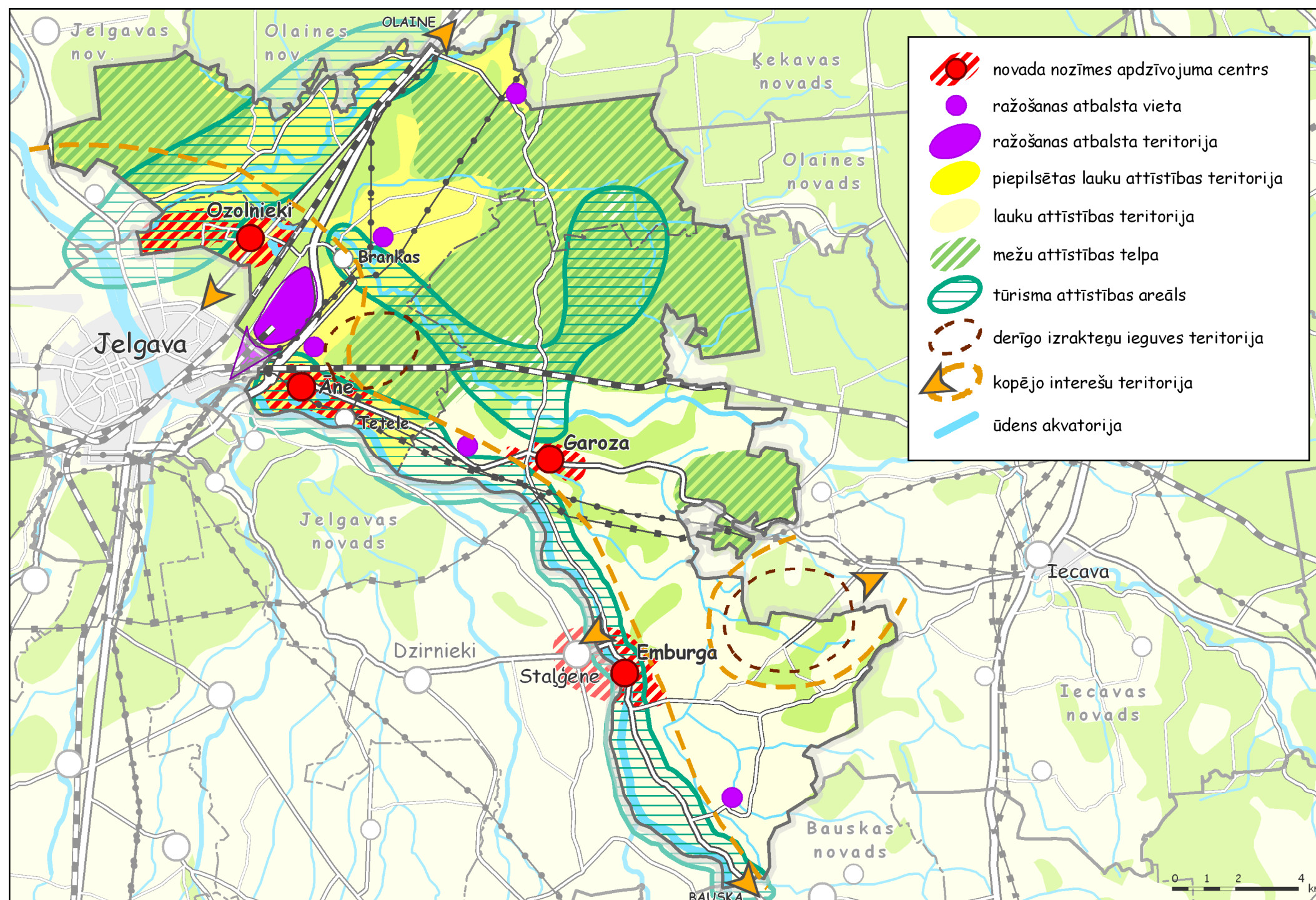
- Uzlabot, pilnveidot horizontālās un vertikālās saites starp dažādu līmeņu attīstības centriem;
- Attīstīt pakalpojumus un iestādes atbilstoši centra statusam, un tādējādi labāk apmierinot apkārtējo lauku apvidu vajadzības;
- Attīstīt sabiedriskā transporta sistēmu, lai nodrošinātu sabalansētu pilsētu un lauku attīstību.

8.attēls. Novada urbānās attīstības teritorijas un to ietekmes areāli

Telpiskās attīstības perspektīvas īstenošana ir atkarīga no Ozolnieku novada cilvēku un finanšu resursiem. Telpiskās attīstības perspektīvas īstenošana ir atkarīga no pašvaldības spējas vienoties par novadam un reģionam būtiski svarīgu projektu realizāciju, kas dotu lielāko pienesumu novada un visa reģiona attīstībai.

OZOLNIEKU NOVADA TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

IV VADLĪNIJAS NOVADA TURPMĀKAI PLĀNOŠANAI

Vadlīnijas Ozolnieku novada turpmākai plānošanai sagatavotas, balstoties uz Zemgales plānošanas reģiona izstrādātajām vadlīnijām un Ozolnieku novada teritorijas attīstības plānošana dokumentu izstrādes ietvaros organizētajām darba grupām. Vadlīnijas ievērojamas, izstrādājot novada teritorijas plānojumu vai to grozījumus, attīstības programmu, lokālplānojumus, detālplānojumus vai jebkuru citu plānošanas dokumentu. Ozolnieku novada turpmākā teritorijas attīstības plānošana ir novada attīstības stratēģijas realizācijas instruments.

- 1) Novadā veidojama kompakta apdzīvojuma sistēma, paaugstinot dzīves un mājokļu kvalitāti esošajos Ozolnieku, Garozas, Emburgas, Branku, Ānes un Teteles ciemos, kā arī primāri dodot priekšroku jaunas dzīvojamās apbūves veidošanai ciemu robežu teritoriju ietvaros.
- 2) Apgūstot jaunas, neapbūvētas teritorijas, priekšroka dodama degradēto un citu jau urbanizēto teritoriju revitalizācijai un attīstīšanai.
- 3) Jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darba vietu attīstīšanu plānot esošajās blīvi apdzīvotajās vietās, pēc iespējas izmantojot esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot neapbūvēto, sevišķi „zaļo” teritoriju apgūšanu.
- 4) Sekmējot viensētu saglabāšanu novada lauku teritorijās, teritorijas plānojumā noteikt no jauna veidojamo zemes gabalu platību viensētu zemju gabalu izdalīšanai.
- 5) Ierobežot jaunu vienlaidus lineāru apbūves zonu izveidi gar ceļiem, ūdenstilpju un ūdensteču krastiem. Īpaši tas attiecas uz teritoriju attīstību pie autoceļa, A8 un valsts reģionālās nozīmes ceļa P93, kā arī gar lecavas un Misas upēm.
- 6) Lai novērstu jaunas vienlaidus apbūves joslu izveidošanos gar valsts galvenajiem autoceļiem, starp apdzīvotajām vietām Ozolniekiem un Jelgavu, Āni un Teteli, Glūdu un Cenām paredzēt neapbūvējamas mežu vai lauku teritorijas. Gar transporta koridoriem apbūves attīstību plānot tādā attālumā no autoceļa vai dzelzceļa, kas neprasa papildus speciālus tehniskus risinājumus tās aizsardzībai pret auto transporta vai dzelzceļa transporta radīto troksni un izplūdes gāzēm.
- 7) Veicināt diversificētas lauku ekonomikas attīstību un saglabāt priekšrocības lauksaimniecības attīstībai. Sekmēt uzņēmējdarbības vides attīstību lauku teritorijās un veicināt amatniecības tradīciju stiprināšanu un attīstību.
- 8) Veicināt vietējiem iedzīvotājiem un tūristiem publiski pieejamu atpūtas teritoriju izveidi.
- 9) Nosakot teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu, jābalstās uz apsaimniekojamo īpašumu pieļaujamo ietekmi uz apkārtējo vidi jeb dzīves telpu un sabiedrības vispārējām interesēm.
- 10) Teritorijas plānojumā paredzēt perspektīvo transporta trašu rezervēšanu un vietas jaunu maģistrālo inženierapgādes tīklu būvniecībai.
- 11) Veicināt potenciāli piesārņoto vietu izpēti, nosakot piesārņojuma pakāpi katrā konkrētā vietā. Ņemot vērā piesārņojuma pakāpi, teritorijas plānošanas dokumentos izvēlēties piemērotu teritorijas izmantošanas veidu un noteikt nepieciešamos papildus pasākumus, ja tādi ir nepieciešami vides kvalitātes uzlabošanai.
- 12) Plānojot jaunas derīgo izrakteņu ieguves vietas, vai paplašinot esošās, ņemt vērā iedzīvotāju dzīvesvietu tuvumu un transportēšanas ceļu nodrošinājumu, kā arī derīgo izrakteņu ieguvi plānot pietiekamā attālumā no blīvi apdzīvotām vietām.
- 13) Sekmēt veloceļu attīstību, velotransporta maršrutu izstrādi un to integrēšanu kopējā tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tīklā.
- 14) Novadā jārada videi draudzīgas saimniekošanas priekšrocības un jānodrošina Ozolnieku novada kultūras mantojuma apzināšana, saglabāšana, atjaunošana un izmantošana.

Šādu teritorijas attīstības plānošanas vadlīniju ievērošana novada turpmākajā attīstības plānošanas procesā padarītu novada teritorijas plānošanu par pietiekami dinamisku, skaidru un visiem saprotamu procesu, kas veicinātu novada attīstību un dzīves kvalitātes uzlabošanu ikvienam Ozolnieku novada iedzīvotājam un tā viesim.

V OZOLNIEKU NOVADA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA UN PĀRRAUDZĪBA

Ozolnieku novada ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments piedāvā principus un telpisko struktūru attīstības virzīšanai pa ilgtspējības ceļu, kas prasa saskanīgu rīcību, izvirzot mērķus un vienlaikus darbojoties, lai nodrošinātu augstu un stabilu ekonomikas pieaugumu, pietiekamu darba vietu daudzumu un dažādību, samazinātu sociālo noslāņošanos un nodrošinātu visiem līdzvērtīgas sociālās iespējas, nodrošinātu vides aizsardzības prasību ievērošanu, ieviestu dabas resursu, it īpaši neatjaunojamo resursu, taupīgas izmantošanas principu.

Telpiskās attīstības stratēģijas īstenošana ir paredzēta atbilstoši noteiktajiem novada attīstības stratēģiskajiem virzieniem (prioritātēm) un mērķiem, kā arī noteiktiem uzdevumiem, veicot konkrētus pasākumus (rīcības), kas ir konkrēti definētas Novada attīstības programmā darbībai tuvākajos 7 gados, un šajā periodā nodrošināmas ar pašvaldības un partneru resursiem.

Attīstības stratēģijas īstenošana ir iespējama apvienojot pašvaldības resursus un efektīvi sadarbojoties ar valsts institūcijām un citām pašvaldībām, ar nevalstisko sektoru un uzņēmējiem. Sekmīgi īstenojot šo stratēģiju, Ozolnieku novads turpinās attīstīties kā ilgtspējīgas attīstības un konkurētspējīga teritorija ar līdzsvaroti attīstītu kvalitatīvu dzīves vidi.

Ozolnieku novada attīstības stratēģijas rezultatīvie rādītāji tiek analizēti, lai sekotu līdzi galvenajām attīstības tendencēm novadā. Šie rādītāji ir noteikti, lai raksturotu sociāli ekonomisko situāciju Ozolnieku novadā kopumā, kā arī sniegtu salīdzinājumu ar citām Latvijas pašvaldībām un kalpotu kā Ozolnieku novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikto stratēģisko mērķu ieviešanas „ātras pārbaudes lapu”.

Telpiskās attīstības stratēģijas ievērošanas pārraudzība ir Ozolnieku novada domes kompetencē. Lai nodrošinātu regulāru Telpiskās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzību, Ozolnieku novada dome reizi 3 gados sagatavo Pārskatu (ziņojumu) par novada Telpiskās attīstības stratēģijas īstenošanu. Noteiktos rezultātos rādītājus ir iespējams pārskatīt, izvēloties tādus rādītājus, ar kuru palīdzību var veikt novada salīdzinošo analīzi ar citām novada pašvaldībām gan valsts, gan atsevišķos gadījumos arī Eiropas mērogā.

Saskaņā ar vispārējām vadlīnijām Zemgales attīstības plānošanai, kas noteiktas Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumā, izstrādājot Ozolnieku novada

perspektīvās attīstības scenāriju ir izvērtēti vīzijas rezultatīvie rādītāji, kas paredz pēc 20-30 gadiem Zemgalē, t.sk. Ozolnieku novadā, sasniegt vidējos ES līmeņos sekojošos rādītājos:

- IKP uz vienu iedzīvotāju;
- Bezdarba līmenis;
- Nodarbinātības līmenis.

4.tabula. OZOLNIEKU NOVADA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Nr.	Rādītājs	Vērtība 2012.gadā	Vērtība 2013.gadā	Tendence pret iepriekšējo gadu	Vēlamā attīstības tendence	Avots
1.	Teritorijas attīstības gada indeksa rangs (rēķinot ik gadu pēc iepriekšējā gada datiem)	20.vieta (starp 110 novadiem)				Valsts reģionālās attīstības aģentūra
2.	Iedzīvotāju skaits	10523				Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
3.	Bezdarba līmenis, %	7,7 (2011.gada 31.dec. dati)				Nodarbinātības valsts aģentūra
5.	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju, LVL	274 (2011.gada dati)				Ozolnieku novada pašvaldības dati
6.	Iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvi novadā	Nav datu				Ozolnieku novada pašvaldības organizēta aptauja